

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Vår ref.: 2024/1083-2

Deres ref.:

Dato: 12.01.2024

Vestby kommune - Byggesak - Uttalelse til høring av tilleggsøknad om etablering av Langerud koblingsstasjon

Vi viser til oversendelse datert 04.12.2023 med tilleggsøknad til etablering av Langerud koblingsstasjon til høring.

Om tiltakene

Statnett søkte i april 2022 om konsesjon for ny Langerud koblingsstasjon i Vestby kommune for erstatning for deler av eksisterende Tegneby transformatorstasjon, samt om utbedring av eksisterende kaihakk ved Nesset i Ås kommune. I etterkant av høringsrunden har Statnett arbeidet videre med innspillene, og de har gjort følgende justeringer fra den opprinnelige søknaden:

- Et nytt delalternativ for permanent adkomstvei til stasjonstomta.
- Inngjerdet areal på stasjonstomta er redusert fra 50 dekar til 23 dekar.
- Erverv av areal til stasjonstomta er redusert fra 139 dekar til 95 dekar.
- Areal for deponering av masser er redusert fra 65 dekar til 30 dekar.
- Kaihaket er noe større, og det søkes om erverv av arealet for selve kaihaket på ca. 60 m², for framtidig drift og vedlikehold av kaihaket.

Statnett tilleggsøker om følgende midlertidige hjelpeanlegg for byggeprosessen:

- 5 midlertidige anleggsplasser, i og ved eksisterende og ny ledningstrase.
- 3 midlertidige anleggsveier, i og ved eksisterende og ny ledningstrase.

Fylkeskommunens tilbakemelding

Tiltaket er vurdert på bakgrunn av fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern, forvalter av miljøvern hensyn og utøvende myndighet etter vannforskriften. Vi viser til vår uttalelse til etablering av Langerud koblingsstasjon i brev av 11.11.2022, og har følgende merknader:

PKKM plan

Postadresse: Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 22 05 50 00

E-post: post@afk.no
Internett: www.afk.no
Org.nr.: 930580783

Dyrket mark naturmangfold og viltforvaltning

Det er positivt at det er arbeidet videre med søknaden etter den var på høring, og at tiltakenes omfang er redusert. Gjennomføringen av tiltakene vil fremdeles innebære nedbygging av dyrket mark, og vi vil minne om at jordvernsmålet har blitt strammet inn og at [jordvernstrategien](#) nå setter et langsiktig mål om at årlig omdisponering av dyrka jord ikke skal oversige 2000 dekar per år.

Det er i forbindelse med tilleggsøknaden laget en mer utfyllende samfunnsøkonomisk analyse av alternativene som ble vurdert og omsøkt i den opprinnelige konsesjonssøknaden. Denne forholder seg til de økonomiske aspektene knyttet til tiltakene, og vi savner fremdeles vurderinger knyttet til tiltakenes konsekvenser for dyrket mark, natur, miljø og klimagassutslipp.

For å sikre viltet er det viktig at resterende skog bevares så godt det lar seg gjøre under anleggstiden og etter, slik at det ikke legges mer press på viltets trekkområde enn nødvendig. Dersom det i fremtiden skal tilrettelegges for utvidelser av området er det viktig at det gjøres grundige vurderinger av konsekvenser for viltets trekkområde.

Nyere tids kulturminner

Tiltaksområdet ligger sørvest for kulturlandskapet rundt Såner kirkested, som er et kulturlandskap av regional og nasjonal interesse, og avmerket som hensynssone bevaring kulturmiljø i Vestby kommuneplans arealdel. I uttalelsen pekte vi på at dersom mellomliggende vegetasjon er viktig for å unngå at anleggene blir synlig fra Såner kirke, bør det opprettholdes et vegetasjonsbelte med skog, eller plantes nytt dersom det blir hogd.

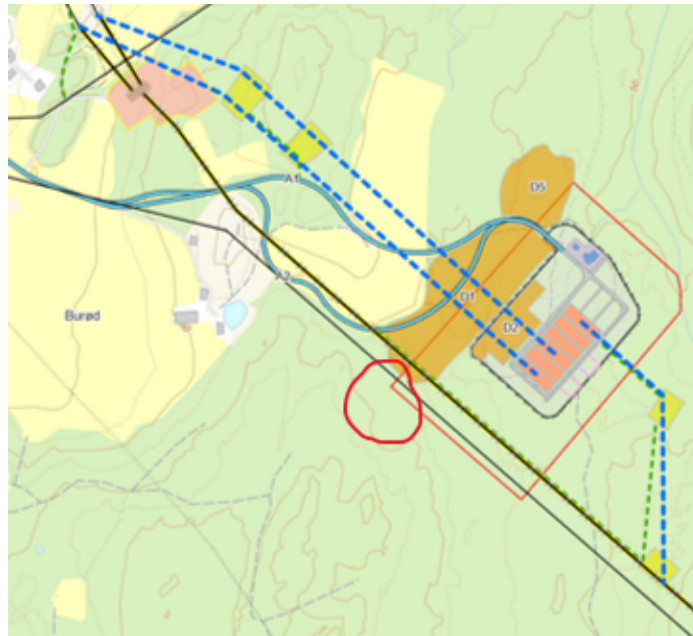
Transformatorstasjonen fra 1959 på Tegneby er omtalt i NVEs temaplan *Kraftoverføringens kulturminner* fra desember 2010. I vår uttalelse skrev vi at det bør foretas en ny vurdering av kulturminneverdien til transformatorstasjonen, både som del av kraftoverføringen fra vestsiden av Oslofjorden til Tegneby og videre og som bygning i seg selv.

Ut fra søknadskartet som er vedlagt aktuell tilleggsøknad ser det ikke ut til at transformatorstasjonen fra 1959 er blant bygningsmassen som skal rives. Vi gjentar vår anbefaling fra uttalelsen i 2022 om at det bør utredes mulig fremtidig bruk av bygningen, dersom den ikke i fremtiden skal brukes som transformatorstasjon.

Automatisk fredete kulturminner

I forbindelse med den opprinnelige søknaden ble det stilt krav om arkeologisk registrering av områder der det vil skje inngrep/aktivitet. Mesteparten av undersøkelsene ble gjennomført sesongen 2023, men det gjenstår maskinell sjakting i dyrka mark. Den aktuelle tilleggsøknaden viser til at enkelte av tiltakene vil bli noe mindre behov for, bl.a. areal for deponerte masser. Imidlertid legges det da opp til fem riggplasser og annen tilrettelegging. Noen av riggplassene befinner seg innenfor områder hvor det allerede er foretatt arkeologiske registreringer, mens enkelte andre befinner seg utenfor søkeområdet. Dette gjelder: riggplass lengst sørøst og riggplass som vil ligge nær Osloveien. I tillegg vil det være

behov for midlertidig kjørespor som også delvis går inn i arealer som ennå ikke er undersøkt. I sesongen 2023 ble det gjort funn av flere flintfunn umiddelbart rett utenfor grensen til tiltaksområdet. Flintgjenstandene viser til at funnstedet er et bosetning- og aktivitetsområde fra eldre steinalder. Lokalitetsavgrensningen (utstrekningen på boplassområdet) er ennå ikke avklart, men vil trolig strekke seg noe inn i tiltaksområdet (se omtrentlig rød, sirkelmarkering på figur).

Arkeologisk vurdering

Ut fra erfaring i feltsesongen 2023 og en helhetsvurdering frafaller fylkeskommunen sitt tidligere krav om arkeologisk registrering i dyrket mark, men det vil være nødvendig å gå over arealer som er markert som riggområde og midlertidig kjørespor i sørøstre del av tiltaksområdet. Det stilles derfor krav om arkeologisk registrering i den delen. Det vurderes som at tidligere anslåtte budsjett vil kunne dekke kostandene for tilleggsundersøkelsene og det vil ikke bli laget et nytt budsjett. Det bes om at kontakten med feltenheten opprettholdes for å få planlagt og gjennomført gjenstående registreringer: bestillingfeltarkeologi@afk.no /v Linn Marksten, mob.: 976 41 826.

Vennlig hilsen

Hanna Thoresen
Rådgiver

Medsaksbehandlere

Nyere tids kulturminner: Marte Fjeldvær

Automatisk fredete kulturminner: Malin Anett Olsen Trømborg

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325